

»SLOVENE« velja
po pošti na vsa strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za inozemstvo osetelno K 240—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 30—
za inozemstvo 35—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat po K 400
uradni razglas, poslana
itd. po K 800—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/8 mm K 10.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 3. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne krate.
Ljubljanske št. 650 za naročnine in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ojr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Predvelikonočne misli.

Celemu življenju je dala svetovna vojna novo smer. Ni storila vsega sunkoma in vidno, ampak velikokrat le posredno in prikrito, tako da bomo šele pozneje, mogoče veliko pozneje, čutili njene slabe in dobre posledice. A mnogokrat se vendar zdi, da nas ni vojna prav ničesar naučila, da je k ljudem le v viziji in za hip prišlo spoznanje, da so pozneje zopet vse brenbujeje prespali in padli v staro letargijo. Veliko je takih med posamezniki, med skupinami in strankami.

Tako ni pri nas vojna liberalcev prav ničesar naučila. Ostali so tako zakotni, kot so bili nekdaj. Vso državno politiko presoja jo z vidika osebnih spletk in želje po moči. Hočejo jo imeti v zakupu in zato, kdor ni z njimi, je proti njim. Danes že pišejo ravno tako zakotne stvari (primerjaj Kamnik: veliki zvon), kot so jih pisali, ko jim je bila protifarska gonja vodilna smer njihove politike. A včerajšnji »Narod« je razprostrl preko dveh kolon svoj svobodomiseln napad (podpisan iz svobodomiselnih krogov) na rimsko-katoliško internacionalo. Zakaj ne povedo danes naši liberalci že javno, da so stranka svobodomiselncev, zakaj je treba take stvari spravljati le od časa do časa v časopise. Čemu je treba slepomišliti s samostojnimi kmet-skimi in liberalnimi delavskimi strankami, ko vendar ve že vsak, kje je centrala za vse te liberalne filijalke. Svetovni tok gre čisto svojo pot naprej in bo tudi pri nas pisal svojo zgodovino. V Nemčiji, v Nemški Avstriji in Italiji so doživele liberalne stranke katastrofalen poraz, vse njihove filijale, ustanovljene pod različnimi imeni in prekrojene za čas volitev, jim niso nič pomagale. Svet se je zbral samo v dveh taborih. In ta dva tabora sta: krščansko-socialen in do skrajnosti demokratičen ter zato konsolidiran, drugi tabor pa tabor svobodomiselnstva, ki išče v nadvladi razreda proti razredu na demagogičen način svojo moč in izrablja v to brutalne posledice vojske ter splošno ljudsko fermentacijo in nezadovoljnost.

Ali so bili liberalci res pri nas še tako naivni, da mislijo še na bodočnost? Mislijo si pa: lepo je pa vendar le, če obdržimo moč v rokah, dokler jo le moremo, naj pride za nami, kar pride. Četudi to škoduje narodu, to nas nič ne briga. Ne zbiranje sil, ampak razkrajanje, to je njihov element.

Zato vsa njihova nedoslednost in šarlatanstvo v politiki, ker nimajo nobene pozitivne misli, ampak jih vodi samo sovraštvo proti ljudem, ki so krščansko-demokratičnega mišljenja, proti ljudem, ki vedo, da je v tako globokem in od vekov

zasnovanem in preiskujenem versko-socialnem temelju zasnovana vse resnejša življenjska filozofija, kot jo oni oznanjajo.

Ni nobenega dvoma, kot nam kažejo dogodki zadnjih dni na svetovnem obzorju, da je liberalna stranka samo muha enodnevnica in da so šteti dnevi njenega obstanka. To pa, kar je zlepa napravila, bo pa le ostalo. Pravca njene politike, plitvosti, površnosti, demagogije in kričastva ne bo mogoče tako lahko odpraviti s povrjša.

Drugeče je pač s socialistično-komunistično strankarsko skupino raznih kril. Ta zbira v svoji sredi vse destruktivne elemente, ljudi, v katerih kipi sovraštvo proti vsemu obstoječemu družabnemu redu ter proti religioznemu mišljenju in čustvovanju. Najskrajnejša negacija vsega, to je njihov program. Pogreška njihovega dela tiči v tem, da zidajo svojo stavbo, kakor pravi nekje Sienkiewicz, iz bomb in dinamita, mesto iz opeke in kamena. Samo z rušenjem se ne da zidati. Kakor bitro se pa vržejo na pozitivno ustvarjanje delo, kakor socialni demokrati v Nemčiji in Nemški Avstriji, tedaj jih pa mase razočarane pričnejo zapuščati. Misel kritike, razdiranje in revolucija pač vleče, zidati in vstvarjati je pač težko.

Toda ta stranka — seveda ne v formi današnjih slovensko-hrvatskih socialpatrotov — bo še živela, dokler bo še na svetu svobodomiselnstvo in dokler se bo ljudem zahotelo samo razdiranje in negacije. In destruktivnih elementov je še veliko.

Komunisti mislijo samo na brezpogojno diktaturo proletarijata nad drugimi sloji. Dunajska socialdemokracija »Arbeiterzeitung« je svoječasno dobro povedala, ko je poudarila, da je mogoča diktatura proletarijata v obliki sovjetov samo tam, kjer so še kmetje popolnoma nepodučeni in neizobraženi, kakor na Ogrskem in Ruskem. Kjer pa je kmet zaveden, tam je kaj takega nemogoče.

Dokler imamo zavedno kmetstvo ljudstvo, ki ne želi samo razdiranja in kričastva, potem se mu ni treba bati za bodočnost.

Imamo pred seboj stranko, ki stoji na trdnem temelju krščanske najradikalnejše demokracije, v zmagajo ideje vodnice te stranke zaupamo, zaupamo v njeno žilavost, svežost in življenjsko silo, predvsem pa v solidnost in resnost njenega programa. Z družabnim redom v sedanji obliki ne moremo iti naprej, to vemo vsi, a ta družabni red bomo preuredili edino le na katoliško-demokratičnih temeljih. Tam je studenec, tam je živa vera, tam je moč za reorganizacijo človeštva.

Zato pa je treba zavednosti, skupnega smotrenega dela in doslednosti. Vstvariti

si moramo nov dom, novo lepšo bodočnost. In priti mora Velikonoč in vstajenje.

Katoliški kmetje, katoliški delavci, ali je naše mesto tam, kjer se zavzemajo za svobodomiseln krščanstvo in razdiranje, ali tam, kjer se hoče resna konsolidacija vseh sil, vernost in želja po prenovljenju in ustvarjanju.

Jugoslavija ne sme biti domena šarlatanskih in razdiralnih svobodomiselnih politikov. Jugoslavija mora biti država kmetu in delavcu, če bodo vsi katoliški kmetje in delavci storili svojo dolžnost.

Okleniti se političnih in strokovnih krščanskih organizacij v Jugoslaviji, pa dobimo v kratkem času Jugoslavijo in nov rod, katerega bomo lahko veselili.

Katoliški kmetje, katoliški delavci, vsi do zadnjega v katoliške politične, strokovne organizacije. Niti eden naj ne sme manjkati.

Pred volitvami na Češkem.

Češkoslovaški narod stoji pred volitvami. Samo še slabi trije tedni ga ločijo od dneva, ko bo prvič izrekel svojo svobodno voljo. Politično je bil češki narod že pred vojno razcepljen v devet močnejših skupin, sedaj pa nastopa samo v Pragi dvanajst strank s samostojnimi listami. Poleg tega nastopi izven Prage še vrsta drugih strank; proporcionalni volilni sistem bo pripomogel od tega, da bo slika bodoče zbornice zelo pestra in gotovo je, da bo mogla stati na čelu države le vlada, ki se bo opirala na več strank.

Volilni boj je otvoril dr. Kramář s potovanjem širom države, na katerem je imel vrsto velikih govorov. Kramář je ostal, kar je bil: Moč, ki s silo svojega duha daleko presega vse druge voditelje v svoji stranki in katerega beseda je tisočim nacionalističnim svobodomiselnim inteligencam duševni kruh. Ta moč pripada s svojimi značilnimi nazori preteklosti. Narodni radikalizem ga označuje, v narodno mešani Češkoslovaški ne priznava v praksi drugim narodom jezikovnih pravic. Politika njegove narodne demokracije dela vtis, da hoče ta stranka z narodnostnim bojem potisniti socialna vprašanja v ozadje in pobiti socialistične struje. Proti njej gre v prvi vrsti v boj socialna demokracija, ki je prišla v komunistične vode, kar dokazuje dejstvo, da bo v Kladnem kandidirala bivšega vodjo čeških bolševikov v Rusiji, Muno. Socialistične stranke so razcepljene na pet samostojnih skupin, ki segajo od radikalne socialno-demokratske stranke pa do najnovejše narodno-socialne stranke, ki se je pod vodstvom znanega poslanca

Chocha odcepila od Klofačeve češke socialistične stranke. Na Slovaškem nastopijo kot samostojno socialni demokratje, ki združujejo povečini mažarsko in nemško prebivalstvo. Agrarci, ki so utrpeli pri zadnjih občinskih volitvah občuten poraz, ki se podajajo v boj s silnim aparatom in preobilico denarja. Zdi se pa, da jim to ne bo pripomoglo, da bi se obdržali na višini, ker so mali kmetje in kočarji v trumah zapustili stranko in prešli po večini k socialističnim skupinam, deloma tudi v ljudsko stranko. Od agrarcev se je odcepila agrarna opozicija, ki se bori proti korupciji v stranki in ki se je najprej zbirala okoli lista »Nový čas«. Ko je agrarna stranka kupila ta list z živim in mrtvim inventarjem, je opozicija zasnovala novo glasilo »Rolé« in se priključila meščanski narodni demokraciji.

Ljudska stranka stopa v boj proti vsem drugim političnim skupinam. Njeno stališče ni lahko. Šibko časopisje in srčiti odpor nasprotnikov, ki agitirajo proti njej z denuncijacijami v »avstrijskanstvu«, bi ji nudile, le malo izgledov na uspeh, če si ne bi bila stranka v zadnjem letu zgradila močnih organizacij. Na Moravskem in Slovaškem bo ena najmočnejših skupin, a tudi v bivši češki kraljevini, kjer ni imela prej niti enega mandata, sme računati na delni uspeh, ker bo propore prinesel nje številne gasove do veljave. V bodočem parlamentu bo tvorila moč, ki je druge stranke ne bodo mogle prezreti, kot so jo do sedaj.

Novo obiležje bodo dali bodoči zbornici zastopniki nečeških narodnosti, ki tvorijo krog 35 odstotkov vsega prebivalstva. Socialna demokracija je že parkrat v glavnem glasilu »Pravo lidu« namignila, da bo češko državo vladal socialistični blok, obstoječ iz češkega in nemškega, slovaškega in mažarskega ter karpatsko-rusinskega delavskega proletarijata. Jasno je, da bo morala mlada država računati z močnimi narodnostnimi skupinami in da šovinizem, ki ga najboljši češki močje obsojajo, ne bo smel imeti vpliva na to življenjsko vprašanje češke države.

Profil „Štirih“

Firenze, meseca marca.

Vedno jasnejše postaja dejstvo, da je pariška mirovna konferenca nesrečne vojne najbolj ponesrečen epilog. V blaznem samopoveličevanju so ententni vodilni državniki v množici vprašanj izgubili stvarna tla pod nogami in ustvarili v Evropi »mirovno« stanje, ki je vse prej kot trdna podlaga mirnega razvoja evropskih narodov.

Gospodična Valentina Dourd in gospa Ledeš sta ravnokar odvečerjali. Odšli sta bili iz jedilne v mali salon, ki se je odpiral na vrh stanovanj sta v neki novi hiši na levem tleh, blizu Abbaye-aux-Bois, ena v drugo, druga v četrtem nadstropju. Večerjali sta skoro vsak večer skupaj, šivali kako stvar ali kvačkali, se zraven pogovarjali ali molčali, gotovi prav tako v pogovoru kakor v molku, da se razumeta in medsebojno pomagata. Ob pol desetih je popila gospa Ledeš čašo čaja, gospodična Dourd čašo lipovca. Ob desetih sta se ločili.

»Ostaneš pokoncu?« je vprašala gospodična Valentina.

Mlada žena je pritrdila, pokimajoč počasi in nalahno z glavo, da se je vslo par zlatih las na njene kostanjeve trakove na čelu. Sklonjena proti zavesi, vsa obdana s to ozko in visoko temo, nad katero se je dvigalo njeno čelo, njen ozki nos, njene ustnice, njena blede lica in ble-

LISTEK.

Spomini starega dekleta.

Francoski spisal René Bazin. Prevel F. P. Hrast.

(Dalie.)

Sijaj najinih prstov, ki so držali dragulje, je razsvetlil kot v sobi. Pozabila sem na dež in blato. Tudi zlatar, se je zdelo, da je pozabil, da sem bila jaz kupec in vprašujem se še vedno, če morda res ni bil pozabil na to. Izbrala sem si zelo kratko, široko verižico, v kateri je bil renesančni medaljon. Pod medaljonom je visel dolg biser; ko je povedal zlatar ceno, ki je bila mnogo višja, kakor sem si bila mislila, sem rekla:

»Škoda, morala bi napraviti za stanovanje dveh revežev več. Pustim Vam torej collier... če mi vzamete vun biser...«

»Da vzamem vun biser!« me je prekinil gospod Miège, ki je zavzel zopet isti ton kot od kraja. »Vi hočete, da pokvarim eno svojih del? Pa saj ne mislite na to, kajne, milostljiva...«

»Ne mislim več, res... Na svidenje, gospod!«

Nehote sem se nasmehnila nekaterim izmed čudoljubnih stvari, ki sem jih zapuščala in se obrnila. Poslavljam se tudi večkrat od stvari. Je-li on to zapazil? Gospod Miège me je poklical nazaj:

»Vzemite dragulj,« je dejal, »vzemite ga z biserom, ki ga Vam ni treba plačati. Ponesete ga v pariške salone, stopil bo v svet tak, kakor sem ga bil zasul, s svojim dvorjanskim izrazom in belim persom; uganili bodo, kdo ga je ustvaril in oblekel in rekli Vam bodo: »To je od očeta Miègea« in Vi boste pritrdili; tako ne izgubi nihče, ne eden ne drugi.«

»Zlasti jaz ne. Toda v aprilu odidem iz Pariza.«

»Ah, vrnete se v aprilu in tedaj storim to, za kar se nisem mogel odločiti danes; preživel bo pet lepših mesecev!«

Odšla sem z draguljem in pogodbo sva se oba držala točno. Mnogo jih je spoznalo po pravilnosti stila, po vrsti zlata, po izrezljanih črtah dragulj od gospoda Miègea. Pripovedovala sem jim to zgodbo. »No, bomo videli,« so rekle, »kakor se bo končala.«

No, končala se je tako-le:

Proti koncu zime sem se vrnila k zlatarju. Ko me je zagledal, je nalahno skomizgnil z rameni in rekel:

»Skoro bi mi bilo prav tako ljubo, če bi Vas ne bilo nazaj... Biser... Imam klijentov, ki bi bili pozabili nanj...«

Ko je držal v svoji močni levici collier, ki je bil vsled jasne svetlobe še lepši, ga je za hip ljubkaval in se pozabaval z bliskim lesketom. Nuanca emocije — silno rahla sicer — je omilila ironični izraz, ki ga stari zlatar ni mogel dostikrat izgubiti.

Vzel je klešče, stisnil narahlo obroč, ki je vezal dolgi biser na medaljon in rekel:

»Kak zločin delam radi Vas! Toda sedaj vem, kdo ste, poizvedel sem, gospodična; umetnica svoje vrste ste, filantropinja, ena izmed tistih ljudi, ki niso nikdar zadovoljni s svojim dnevom, ker ostaja še preveč dela...«

Vzdihnil je, pritisnil nervozno na ročice klešč in obroč se je zlomil in biser je padel vun. Gospod Miège ga je pobral in mi ga dal:

»Nikdar ne vzamem nazaj, kar je šlo enkrat iz moje delavnice,« je rekel z nekim odurnim glasom, »storite z njim, kar Vam ljubo; gotovo imate v svojih delih mesta zanj...«

Res, imela sem »mesta«. Prodala sem biser za sedemstotrideset frankov, vsoto za stanarino dvema revežema, kakor sem bila rekla gospodu Miègeu.

14. Poročni prstan.

Obljubili sta si, da bosta živeli vedno tako, vsaka v svojem nadstropju, v isti hiši. Bili sta sorodnici, teta in nečakinja, ena stara devica, druga mlada vdova. Prva je bila v tistih letih, ko misli človek zlasti na druge, če ima dar zato in če ga je gojil; druga je prekoračila komaj dobo mladosti, iluzije, nežnosti in uspehov, ko misli predvsem nase. Ljubili sta se torej, to se pravi, da je starejša ljubila mlajšo

dov. Nemčiji so narekovali take mirovne pogoje, da naravnost izstavljajo na vračilo sedaj ponižanega nemškega naroda in potem, ko so jo oropali kolonij in brodovaj in jo s tem gospodarski popolnoma usuznjili, zahtevajo od nje sto milijard vojne odškodnine, ki jih ne more plačati. Ne glede na to protislovje so gospodje v Parizu prezrli s smešno kretnjo Rusijo, ki dosega dve tretjini vsega evropskega ozemlja, ne da bi se za hip spomnili, da je brez Rusije stalen mir nemogoč. Spoznanje je prišlo (ali ni prepozno?) in zadnje seje vrhovnega sveta v Londonu niso nič drugega kot revizija mirovnih pogojev (po domače: polom dosedanje entente politike, ki je ustvarila v Evropi gospodarsko in politično nevzdržljiv položaj) in mrzlično iskanje rešitve iz te zagate brez izhoda.

Bilo je mož, ki so spoznali v pravem trenutku vso nesrečo te politike in svarili odgovorne kroge pred njenimi nedoglednimi posledicami. Med njimi je tudi John Maynard Keynes, profesor ekonomije na King's College v Cambridgeu, ki je bil član angleške mirovne delegacije do 7. junija 1919, ko je odstopil ob spoznanju, da njegove misli ne bodo prodrle v tem zboru »selepev, nevednežev in nadutežev«. Oprostil se je vseh uradnih vezí in pričel ostro kritiko gospodarskih zmot, ki jih je zakrivila mirovna konferenca. Spisal je delo »Gospodarske posledice miru« (The economic consequences of the peace — London, Macmillan and Co.), ki je radi svoje brezobzirne obsodbe pariških gospodarskih sklepov vzbudilo veliko pozornost vseh evropskih gospodarskih in političnih krogov. Delo bodi toplo priporočeno vsem našim izobražencem, ki se pečajo s tako važno panogo: z narodnim gospodarstvom.

Tu naj podam le zanimive slike, ki jih je začetil Keynes v svojem delu, slike štirih mož, ki so imeli v rokah vso moč skoroda nad celim svetom in ki so ustvarili podlago vsem pariškim mirovnim pogodbam. Profili so podani v jako ostrih in značilnih potezah, s tako globokim opazovanjem, da zamoremo iz njih brati in razumevati vse usodepolno delovanje mirovne konference in »sveta štirih«, ki so ga sestavljali Clémenceau, Wilson, Lloyd George in Orlando, državniki torej, ki so odgovorni za vse pariške sklepe pred sodbo narodov in zgodovine.

I. Clémenceau.

Francozi — tako poroča Keynes — so imeli svojo politiko. Clémenceau (izg. Klemansó) je zapiral oči z izrazom trudnosti, kadar francoske koristi niso bile v razpravi; toda ko je šlo za Francijo, se je zbudil in dobro vedel, katere so življenske točke, v katerih je popuščal malo. Če glavne gospodarske črte pogodbe z Nemčijo odgovarjajo organski zamisli, je to ideja Francije in Clémenceauja.

Clémenceau je bil najbolj izrazita osebnost »sveta štirih«. On sam je imel idejo in jo premislil v vseh posledicah. Njegova starost, njegov značaj, njegova duhovitost, njegova zunanost so mu pripomogle do tega, da je obdržal neko mirnost in odločnost v zmedenem okolišju. Ni ga bilo mogoče ne ljubiti, ne zaničevati: bilo je mogoče imeti le različno mišljenje o naravi civiliziranega človeka, ali pa negotovosti upanje, različno od njegovega.

Njegov prostor v sobi, kjer se je sedel, svet štirih, je bil širok naslonjač iz brokata sredi polkroga pred kaminom, z Orlandom na levi, s predsednikom Wilsonom na desni.

* Glej »L'Unità« — Problemi della vita italiana, Roma, 27. Febbraio 1920.

di obris njenega vratu, sklonjenega naprej, je opazovala gospa Ledoš, drobna in fina, oblečena črno, skozi šipe zadnje svetilke dneva, ki je umiral med dimniki in vrhovi dreves. Njene trepalnice so udarjale hitro, kakor po navadi, po njenih mirnih očeh.

Njena teta se je bila vsedla skoro v kot salona in začela kvačkati neko ruto in veliki klobčič volne, ki je ležal poleg nje na preprogi, je poskakoval in se razvijal pri vsakem pregibu lesene igle. Gospodin Dourd je bila večja nego njena nečakinja, zelo suha in je imela čudolepe sive lase, ozek obraz in jasne oči, nekam predrzno veselo, kakor jih imajo otroci, žive, drgetajoče, pazljive oči, ki niso sanjale nikoli in se lahko omeščale. Čakala je, spoštujejoč misel, ki je mislila, da jo je uganila, potem pa, ko je zapazila, da je nervozna in fina roka nehala mečkati zavese in izginila zopet v temi, je rekla:

»Gabičela, čas je, da prižgeš luč.«

Mlada žena je stopila na drugi konec salona, vzela svetilko, jo prižgala, postavila na stojalo poleg svoje tete in rekla, obrnjena napol v stran, kot da jo slepi luč:

»Oprostite, grem zopet gor.«

»Bolna?«

»Ne.«

»Žalostna tudi ne, upam? Nikakih starih črnih misli?«

»Nikakor ne.«

»Poglej me!«

(Dolce.)

nom ob kamnu in z Lloyd Georgeom na desni. Ni nosil s seboj ne papirjev, ne listnice; ni mu pomagal noben osební tajnik, dasiravno so bili navzoči razni francoski ministri in nekaj veščakov v stvari, o kateri se je razpravljalo. Njegov korak je bil še trden, njegova roka in njegov glas dovolj močna, kljub temu, da je bil videti poseben po atentatu zelo star. Kot da bi hotel hraniti svoje moči za izredne prilike, je redkokdaj govoril in puščal ministrom in veščakom, da so pričenjali z razvijanjem vprašanj; često je zapiral oči in se zleknil v naslonjač z brezčutnim pergamentnim obrazom, z rokami v sivih rokavicah, sklenjenimi pred seboj. Tupatam kratek stavek, rezek ali cinčen, kakoj vprašanje, popolna brezbriznost do svojih ministrov, ki je ni skušal niti zakriti, ali pa trdovratna kretnja, podkrepjena s par besedami v zbadljivi angleščini. On sam izmed štirih je poznal oba jezika, kajti Orlando je znal le francoski, Lloyd George in Wilson samo angleški. Zgodovinske važnosti je, da Orlando in predsednik Wilson nista mogla med seboj neposredno občeovati.

Wilsonovi svetovalci so obkrožali Clémenceauja, takoj nato so se približali angleški veščaki, da bi zaznali uspeh razprave in videli, če gre vse dobro, zato so prihiteli Francozi s sumom, da bi morda drugi ne sklenili kaj brez njihove vednosti, dokler ni bila vsa soba pokoncu in je debata v obeh jezikih postala splošna. Moj zadnji in najbolj živ vtis sem odnesel z enakega prizora, kjer sta Wilson in Lloyd George stala sredi nemirne guche in v zmešnjavi glasov, v hrušču naglih in improviziranih kompromisov in protikompromisov, sredi vpitja in razsajanja, ki ni pomenilo ničesar in ničesar koristilo. In Clémenceau, miren in sam ob strani — ker se stvar ni tikala varnosti Francije — je slonel v svojem naslonjaču iz brokata, brezstrasten in brezdušen, zelo star in truden, toda opazoval je prizor s cinčnim in skoroda krutim izrazom v očeh; in ko se je končno nemir polegel in so se vsi vrnili na svoja mesta, so opazili, da je — izginil.

Čutil je za Francijo to, kar Periklej za Atene: samo ona je bila, vse drugo zanj ni veljalo nič. Toda njegova politična teorija je bila bismarckovska. Imel je le eno iluzijo: Francijo in le eno razočaranje: človeštvo, s Francozi in s svojimi tovariši vred. Njegova načela glede miru se dajo izraziti preprosto. V prvi vrsti je s prepričanjem verjel, da Nemec razume in more razumeti le ustrahovanje; je v pogajanjih brez velikodušnosti in brez kesanja; ni pridobitve, ki bi je ne iskal in se ne umakne nikomur, samo da si pribori korist; je brez srca, brez dostojanstva, brez usmiljenja. Zato se z Nemcem ne smete nikoli pogajati ali se sprijazniti z njim, svojo voljo mu morate diktirati. Samo tako vas bo spoštoval in le tako mu zabranite, da vam ne pride na pot. Dvomim, da bi mislil, da so te značilnosti lastne le Nemcem in če so njegova naivna mnenja o kakem drugem narodu bistveno različna. Njegova filozofija ni pripuščala nobene »sentimentalnosti« v mednarodnih ozirih. Narodi so realne stvari, od katerih moreš ljubiti le eno in čutiti do drugih brezbriznost ali pa — sovraštvo. Slava naroda, ki ga ljubite, je zaželjiv cilj, a ga morate doseči le na račun sosedov. Politika moči je neizogibna in nič ni pravzaprav novega, kar bi se naučili iz te vojne ali pa iz cilja, radi katerega je bila vojvoda. Anglija je uničila, kakor v vsakem prejšnjem stoletju, trgovskega tekmeča; veliko poglavje je bilo končano v stoletni borbi med slavo Nemčije in Francije; razsodnost zahteva, kako odredbo navideznega spoštovanja do »idealov« nespametnih Amerikancev in hinavskih Angležev; toda bedasta je vera, da je na svetu, takem, kakršen je, prostora za take reči kot je Zveza narodov, ali da je kakršenkoli zmisel v načelu samoodločbe, razun z bistrovidno formulo za vsposlovestev ravnotežja sil v lastnem interesu.

Vse to so pa same splošnosti. Pri navedenju praktičnih posameznosti miru, ki je po njegovem neobhodno potreben za moč in varstvo Francije, bi morali upoštevati vse zgodovinske vzroke, ki so vplivali na vse njegovo življenje. Pred francosko-nemško vojno je bilo število prebivalstva Francije in Nemčije približno enako; premoželezo in brodovje Nemčije je bilo še v otroški dobi razvoja in bogastvo Francije je bilo znatno večje. Tudi po izgubi Alzaške Lorene ni bilo velike razlike med prirodnimi bogastvi obeh dežel. Toda v meddobju se je to stališče popolnoma izpremenilo. L. 1914. je štela Nemčija za 70 % prebivalstva več, nego Francija; Nemčija se je bila dvignila med prve industrijske in trgovske narode sveta, njena tehnična zmoglost in sredstva za produkcijo bogastva so bila brez primere. Nasprotno je prebivalstvo Francije bilo stalno ali pa padalo in v razmerju z drugimi narodi se je nahajalo v resnem propadanju z ozirom na bogastvo in produktivno zmoglost.

Kljub zmagoslavnim sedanjim borbi je ostal torej bodoči položaj Francije nestalen v očeh moža, ki je smatral evropsko civilno vojno kot nekaj normalnega ali vsaj

periodičnega in da bo ta način sporov med organiziranimi velesilami, ki je trajala zadnje stoletje, trajal tudi v bodoče. Po tej viziji bodočnosti, je evropska zgodovina določena, da ostane večno tekmovanje, v kateri je Francija toplotno igro dobila, ki pa to ni njena zadnja igra.

Iz vere, da se stari red bistveno ne izpremeni, ker sloni na človeški naravi, ki je vedno ista, iz nujnega skepticizma do nazorov, ki jih zastopa Zveza narodov, se je logično razvijala politika Francije in Clémenceauja. In v resnici bi velikodušen mir in pravična pogajanja, sloneča na »ideologijah« kot so štirinajste točke Wilsonove, povzročila pospešitev vstajenja Nemčije in bi približala dan, ko bi mogla zopet pognati proti Franciji svoje ljudstvo, ki je številnejše, in svoje večje moči in tehnične zmoglosti. Odtod potreba »garantije«, in vsako jamstvo je zahtevalo ob vedno večjem razvnetju, da zato vedno večji verjetnosti »revanche« Nemčije, nadaljnje potrebne odredbe, da jo zatre.

Ko je sprejet ta vidik človeških stvari, je zavržen drugi, to je: zahteva po »kartaginskem miru« je neizogibna in nima mej drugje, kot v sili, s katero se prislili sprejem tega miru. Zato se Clémenceau ni smatral vezan po štirinajstih točkah in je pripuščal drugim ona prilagojenja, ki so bila od trenutka do trenutka potrebna, da rešijo tankovestnost ali pa osebo predsednika Zedinjenih držav.

Clémenceaujeva politika je bila politika starca, čigar najbolj živ vtis in najbolj močna duševnost so spadali preteklosti in ne bodočnosti. Smotrenost vojne je gledal z ozirom na Francijo in Nemčijo in ne z ozirom na človeštvo in evropsko civilizacijo, ki stremita k novemu redu.

Vsa silna, skoroda brutalna Clémenceaujeva osebnost vstaja iz teh lapidarnih razkritij angleškega pisatelja. Kakor obdujemo Clémenceaujevo ljubezen do Francije, ki je v resnici junaška, tako nas je groza pred cinizmom moža, ki zaničuje v človeštvu vsako idealno stremenje in ki je v versailleski »mir« položil kali neizogibnih bodočih zapetljajev, ki bodo imeli za nujno posledico še strašnejšo vojno od zadnje!

Alré.

Dansko.

LDU Kodanj, 30. marca. (DunKU) — Ministrstvo, ki ga je danes kralj imenoval, je sestavljeno tako-le: državni minister — Liebe, pouk — Roosing, notranje — Oxholm, bramba — Konow, javna dela — Nonberg, finance — Hjerl-Hansen, cerkve — Hass, trgovina — Svenson. Roosing prevzame tudi ministrstvo za zunanje posle, Oxholm pa resort za poljedelstvo.

LDU Kodanj, 30. marca. (DunKU) — Včeraj so imele parlamentarne skupine seje, da se posvetujejo o položaju. Socialno-demokratska stranka obkrojuje proglaš, ki pravi med drugim: V kratkem dobimo volitve. Geslo bo: izvedba demokracije ustave, uvedba republike in samo ene zbornice ter znižanje starosti volilnih upravičencev na 21 let. V ustavi je treba ustvariti enotnost, da nobena kraljeva samovolja ne more motiti mirnega parlamentarnega razvoja. — Konservativci so soglasno sklenili objaviti proglaš, ki med drugim slove: Kralj je apeliral na narod v zmislu svojih ustavnih pravic in v popolnem soglasju s parlamentarnim običajem. — Konservativna stranka pozivlja vse trezne in patriotske meščane, naj se strnejo v obrambo zoper državi nevarno in razkrajajoče gibanje v deželi.

Nemčija.

LDU Berlin, 31. marca. (Brezzično.) »Vorwärts« poroča iz Elberfelda: V ruhrskem ozemlju se je pričela včeraj generalna stavka v znak protesta proti napovedanemu prihodu čet generala Watterja. Za primer, da se bo pohod generala in njegove državne brambe nadaljeval, se pripravljajo tudi vojaške naredbe. Do skrajnosti napet položaj se je opoldne nekoliko izboljšal vsled berlinske vesti, da je vlada sklenila, ustaviti pohod svojih čet.

LDU Berlin, 31. marca. (Brezzično.) »Achtuhr-Abendblatt« poroča, da se je pohod državne brambe v ruhrsko ozemlje pričel in sicer na ta način, da se čete izogone pravemu industrijskemu ozemlju. Na ta način imajo rdeče čete čas, da izpolnijo pogoje, ki jih jim je stavila vlada v svojem ultimatu. Rok za oddajo orožja in izročitev ujetnikov je general Watter samovoljno podaljšal za 24 ur.

LDU Berlin, 31. marca. (Brezzično.) Wolffov urad poroča: Državna vlada objavlja izjavo, v kateri poudarja, da se smatra vezano na bielefeldski dogovor in da ni doslej pustila vkorakati čet v industrijsko ozemlje, medtem ko se z nasprotno strani ni ničesar storilo za izpolnitev obveznosti na podlagi bielefeldskega dogovora. V ostalem se bodo potrebne odredbe izvršile s sodelovanjem civilnih zaupnikov ter v obliki, da bo imelo prebivalstvo samo priliko v več kot 48 urah vzpostaviti urejene razmere.

Mažarska.

Nov kandidat za mažarski prestol.

LDU Ženeva, 31. marca. (Brezzično.) Pariška izdaja »Chicago Tribune« poroča, da je drugi sin belgijske kraljeve dvojice, princ Charles, baje kandidat za mažarski prestol.

Shod zaupnikov VLS.

Shod zaupnikov VLS se vrši 7. aprila ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani s sledečim redom:

1. Poročilo o političnem položaju.
2. Politične naloge stranke v bližnji bodočnosti.
3. Gospodarske naloge stranke.
4. Organizacija stranke.
5. Resolucije zbora delegatov.
6. Volitev načelnika in l. podnačelnika stranke.

Vstop dovoljen samo proti vabilu, ki služi kot legitimacija.

Popoldne ob štirih ima Jugoslovanska kmetka zveza svoj prvi občni zbor. Poročala bosta minister Roškar in poverjenik Jan.

Isti dan in ob isti uri imata tudi Jug. obrtna zveza in Delavska zveza svoj občni zbor.

Na predan shoda bodo posvetovanja delegatov v posameznih organizacijah V. L. S. V. treh odsekih — v programatičnem, socialno-političnem in organizatoričnem — bodo delegatje pripravili tvarino, ki se predloži zboru zaupnikov.

6. aprila ob 8. uri zvečer bo seja vodstva VLS, pri kateri se izvoli novo načelstvo VLS.

Tajništvo je že pričelo razpošiljati vabila.

Tajništvo VLS.

Politične novice.

+ Rovarjenje proti naši državi. — Družba, ki se zbira v inozemstvu okoli Franka, Sachsa, Klobučariča in tovarišev, razvija sistematično, široko zasnovano agitacijo proti naši državi. Ti elementi, ki si nadevajo naslov »zastopnikov hrvatskih ljudskih strank v tujini«, so v zvezi z kraljem Nikito in raznimi strankami v inozemstvu, zlasti pa v Italiji, dobivajo od njih denar, agente, detektive in vsa druga sredstva, ki so potrebna za propagando. Tiskajo letake in pamflete ter jih skušajo vtihotapljati v našo državo pod krinko raznih trgovskih reklam in s pomočjo ponarejenih štampilj naših oblasti. Njih eksponenti in sopomožniki v naši državi so nekateri poedinci tujih narodnosti, ki se ne morejo sprijazniti z današnjimi razmerami ter še vedno upajo, da se bodo zopet vrnili časi, ko bodo paševali nad našim narodom. Ta družba, ki sovraži naš narod in vse, kar mu je drago in sveto, skuša igrati eno plemo proti drugemu, naščuvati stan proti stanu, ker upa, da bo na ta način povzročila v državi zmede in razkroj in tako zopet prišla do nekdanje oblasti. Naš narod je preveč pretrpel v preteklosti od vlado teh emisarjev in preveč ceni svojo narodno osvoboditev, da bi se dal zapeljati tem perfidnim plačancem tujih interesov.

+ Velik tabor je priredila okrajna Kmetka Zveza za Krško dolino dne 25. marca na Slinovcah pri Kostanjevici. Zborovalo je pred romarsko cerkvijo okrog 5000 do 6000 oseb. Govorilo je šest moških in dve ženski. Poleg domačih je bilo največ vdeležencev iz Sv. Križa, Cerkelj in Št. Jerneja. Tudi »samostojnih« je bilo precej, a so ostali v veliki manjšini, tako da zborovanja niso mogli preveč motiti, dasi so se precej potrudili. Po sklepu zborovanja je padel kamen med množico in zadela neko žensko. Splošno se sodi, da ga je vrgel neki pobalin. Ugibalo se je, od katere strani je bil, in obsodilo se je tako početje. — Poleg raznih resolucij je tabor z navdušenjem sklenil, da okrajna Kmetka Zveza napravi pri M. B. Dobrega sveta za naprej vsako leto tak ljudski tabor.

+ Občinske volitve v cel državi. »Samouprava« piše v polemiki proti demokratom: »Ker je sedaj cela naša vojska demobilizirana in ker vsa javnost zahteva volitve in je parlamentarni položaj zelo težek, ne vidimo razloga, zakaj ne bi sedanja vlada razpisala občinskih volitev v vsej državi in zakaj ne bi nudili prilike demokratom, ki tako sabotirajo državo in parlament, da glasujejo in doživijo hujše poraze, kot so oni na Hrvatskem. V ostalem ne bomo mogli brez občinskih volitev preiti h onim za konstituantno; če se pa to že mora zgoditi, tedaj tembolje, čim prej se bo zgodilo.« Če bi demokratje ne bili sabotirali parlamenta, bi že danes lahko imeli volilni zakon in državnozbornske in občinske volitve bi stale tik pred nami. Odločno soglašamo pa z nazorom, naj sedanja vlada čim prej razpiše vsaj občinske volitve, ko radi demokratske obstrukcije ne more priti do volitev za konstituantno.

+ Domišljavost. »Domovina« se pri- tožuje, ker nismo citirali v predvčerajšnji

številki celega njenega blatenja ljubljanskih sluškinj. Ponavljamo, da jugoslovanski mučenik s tremi avstrijskimi odlikovanji ni vreden, da bi mu zadnja služkinja čevlji osnažila. Tolikomanj sme zahtevati, da bi mu prinašali njegove nečedne laži v našem listu.

Dnevne novice.

— **Umrli** je 30. t. m. v Gorjah pri Bledu ga. Elizabeta Piber, mati ondotnega č. g. župnika Iv. Pibra, v starosti 80 let. Pokopali jo bodo danes dopoldne ob 11. uri na blejskem pokopališču. Naj počiva v miru!

— V Zagradcu na Dolenjskem je umrl obče spoštovani gospod Anton Berlan, oče tamošnjega gospoda župnika. Naj v miru počiva!

— **Pomagaite!** Z ozirom na skrajno bedo, ki je nastala med pogorelci po velikem požaru v Dvorski vasi pri Velikih Laščah, se je sestavil poseben odbor, ki nabira v ta namen prispevke v denarju in blagu in jih pravično razdeljuje med ponesrečence. Škoda, katero so cenili izvedenci na 1.065.000 K, je za prizadete ogromna in bi darovi samo domačega prebivalstva nikakor ne zadoščali za vpostavitve poslopij ter nabavo najpotrebnejšega poljskega orodja in obleke. Zato podpisani odbor lepo prosi vse župne urade v Sloveniji, naj če le moreče s cerkvenim darovanjem, pomagajo nesrečnim siromakom. Obenem se obrača na vsa dobra srca, posebno na tiste gospodarje, ki so doživeli usodo pogorelcev, naj se s kakim darom spomnijo o velikonočnih praznikih naših pogorelcev. Vsak najmanjši dar bodo z hvaležnostjo sprejeli. Darove pošljite na »Pomožni odbor za pogorele v Dvorski vasi,« pošta Vel. Lašče. — Vel. Lašče, 30. marca 1920. Za odbor: Fr. Peček, tajnik, J. Ramovš.

— **Opozorjamo** na izvrsten uvodni članek, ki ga prinaša ravnokar izšla številka »Bogoljuba«, v katerem se opozarja na veliko nevarnost za vero, ki preti našemu ljudstvu, ako se ne bo varovalo lažnjivih prerokov. Članek se je ponatisnil v posebni brošurici, ki obsega 30 strani in jo je izdala »Katoliška liga«. Cena brošurice je 1 K, 10 izvodov skupaj 8 K. Na debelo jo razposilja »Katoliška liga«. Mestni trg št. 8; na drobno jo razprodaja Nišmanova prodajalna. Knjižica naj bi prišla v roke vsem, ki so tozadnega pouka potrebni!

— **Bratno društvo v Gornjem gradu** priredi na Velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne igro »Krivoprisežnik«. (k)

— **Povišek stojnine**, Z ozirom na tozadnji dopis v št. 70 z dne 27. marca pripominjamo, da omenjeni dopis ni uradna enunciacija obratnega ravnateljstva, marveč je izšel brez vednosti odgovornih njegovih činiteljev.

— **Menjajte hitro bankovce!** Stokrobnjski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. aprila t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato ponovno opozorjamo občinstvo, da se pohiti z zamenjavo, da tudi falzifikate odda zamenjujočim blagajnam. Ker po 15. aprilu se niti falzifikati ne bodo več odzemale. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemale. Sicer je že mnogo bankovcev Avstro-ogrske banke po 100 K, 50 K in 20 K zamenjanih, vendar se še vidijo v prometu. Da pridemo čim prej do enotnega denarja, priporočamo občinstvu, da svoj stari denar teh vrst kolikor mogoče hitro zamenja, to tembolj, ker so se pojavili že glede vseh teh vrst tudi falzifikati kolkov. Kolikor vemo, so sedaj zamenjujoče blagajne v zadostni meri založene s kronskodinarskimi bankovci po 80 K, 40 K in 20 K in se bo torej zamenjava lahko gladko vršila.

— **Vsled še vedno naraščajoče draginje**, so lastniki tiskaren v Sloveniji zvišali svojemu pomočništvu plače za 40 %. Ker se tudi cene papirja in vseh drugih potrebnih neprestano v zadnjem času kar za ogromne odstotke dvigajo, so tiskarne prisiljene, cene za vse tiskovine današnjim razmeram primerno zvišati. Z ozirom na to se v bodoče dela po naprej obveznih cenah ne morejo sprejemati. — Društvo tiskarnarjev v Sloveniji: A. Slatnar t. č. predsednik.

— **Upor rudarjev v Velenju**. Razprava pred okrožnim sodiščem v Celju radi lanskim majniških dogodkov v Velenju se je po zaslišanju obtožencev in prič in po zagovoru g. dr. Koruna takole končala: Celinšek je kriv § 157. k. z., kazni se mu ni nikaka izmerila, ker Celinšek ravnokar sedi 8-letno kazni radi ropu, v katero je bil obsojen pri zadnjem porotnem zasedanju; Anton Fidej in Gregor Weit-hauser sta bila oproščena; M. Hovnikar je pa bil spoznan krivim § 94. srb. k. z. in obsojen na 2 meseca zapore, ki pa se je izrekel za prestopnega vsled 4-mesečnega preiskovalnega zapore. Proti Zupančiču se je postopanje izločilo in se razprava preložila v svrhu zaslišanja izostale priče inženirja Ivana Kralja.

— **Nemški aristokrat psoval srbskega vojaka**. Pred ljubljansko deželno sodnijo se je zagovarjal dne 30. marca 1920 baron Franc Schmidt-Zabierow, sin bivšega glavarja v Voloski. Senatu predseduje dvorni svetnik Regally, obtožbo zastopa prvi državni pravdnik dvorni svetnik Bežek, obtožnega nemškega barona zagovarja dr. Kobal, kateri prevaja prvomestnikova slovenska vprašanja v nemščino mlademu baronu, kateri zna hrvaško, toda se poslužuje rajši nemščine. Obtožba mu očit: Dne 18. marca 1920 je bil Schmidt-Zabierow pri obmejnem komisariatu na Vrdu radi izkaza potnega lista ustavljen in je tam svojo službo opravljajočega vojaka razžalil z grdimi besedami in je s tem zakrivil pregrešek zoper zakon, oblastva in javni red po § 104 srbskega kazenskega zakona. Schmidt-Zabierow pove, da je v službi graške Lebensmittelstelle v Trstu, kjer ima mesečno 800 lir plače; pri vojaki je bil praporščak. Ko stavi prvomestnik dvorni svetnik Regally obtoženco vprašanja, aristokrat sede odgovarja, vsled česar ga prvomestnik pouči: »Ako govorim z Vami, blagovolite vstati!« Obtoženi baron pravi, da so mu na policijskem ravnateljstvu v Ljubljani rekli, da je njegov potni list v redu, na Vrdu so pa rekli, da ne. Ne zanikava, da je nahlulil srbskega vojaka in se izgovarja, da je bil razburjen, ker bi bil moral popoldne potovati v Milan. Kot priča zaslišani finančni višji preglednik Franc Sul pove, da je on prijel radi inkrimovanih besedi nemškega barona in pristavi, da je srbski vojak ljubeznivo rekel baronu, kateri je govoril z neko gospodično, da gre lahko k vagonu, ker je to dovoljeno. Dvorni svetnik Regally obtoženco: »Kakšne šole imate?« — »Gimnazijo in I. letnik kmetijske šole.« Dvorni svetnik Bežek poudarja: Srbski vojak je bil zelo ljuben z obtožencem; v zahvalo, ker je smel prosto kupovati v naši državi in je užival dobroto, je iz narodnega sovraštva popolnoma neupravičeno razžalil srbskega vojaka. Dvorni svetnik Regally razglasi sodo, s katero se obsodi baron v 5 dni strogega zapore. Dvorni svetnik prvi državni pravdnik Bežek: »Se pritožim zaradi preizke kazni.« Dr. Kobal prvomestniku: »Prosim, da bi se izročil g. Schmidt-Zabierowu potni list.« — Dvorni svetnik Regally: »Obžalujem, potnega lista inozemcu ne morem izročiti, pač bom pa vse storil, da se bo pritožba kmalu rešila.«

— **Zadruška soba**, črkoslikarjev in pleškarjev uradno naznanja, da je prenesla svoj sedež iz Sodne ulice št. 12 na Rimsko cesto št. 16, in sicer v prostore g. načelnika Štefan Špeletiča.

Ljubljanske novice.

lj Sinfonični koncert v Ljubljani priredi v četrtek, dne 15. aprila t. l. v veliki dvorani hotela »Union«, orkester kr. Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom ravnatelja Rukavine. Na sporedu so: Tschairowsky, Škerjanc, Massenet, Dvorak, Grieg in Beethoven. Predprodaja vstopnic se prične prihodnji teden v Dolenčevi trafikci, Prešernova ulica. (k)

lj **Poziv vpokojencem južne železnice**. Vsi vpokojenci južne železnice, vdove in invalidi se pozivajo dne 5. aprila t. l. ob 10. uri popoldne v Mestni dom. Vrtil se bo kratek sestanek v veliki dvorani in dolžnost vsakega posameznika je, da se ga udeleži. Obvestilo naj se vsi vpokojenci pravočasno. Sestati se moramo vsi do zadnjega!

lj **Umrli** so v Ljubljani: Janez Cvek, hlapec, 42 let. — Neža Pavšič, hišnica, 74 let. — Tatjana Unger, novorojenka hči kapelnika. — Fran Vrečar, krojačev sin, 3 leta. — Marija Pečar, zasebnica, 70 let. — Rado Andeljkovič, vojak-hiralec, 29 let. — Alfonz Zaruba, bivši čevljar-hiralec, 72 let. — Marjan Rezeli, rejenc, 4 leta. — Frančiška Kranjc, begunka, 78 let. — Marijeta Podpeskar, gosta, 78 let. — Marija Sladič, okr. babica, 46 let.

lj **Razstava planinskih slik** v Jakopičevem paviljonu »Tivoli« je odprta od 10.—12. ure in od 2.—5. ure popoldne. — Slovensko planinsko društvo.

lj **Pojasnilo**. »Jugoslavija« in »Slovenec« sta priobčila v preteklih dneh daljša poročila o 18 vagonih prašičev, ki so bili izvoženi v inozemstvo. Pri tej priliki se je napadel župan, da teh 18 vag. prašičev ni hotel rekvirirati za mesto Ljubljano. V pojasnilo naj služi sledeče: Imenovanih 18 vagonov prašičev je izvozila v inozemstvo »Nakupovalna zadruga«, in to z izvoznim dovoljenjem ministrstva. Mestni magistrat nikakor ni bil upravičen, izvršiti kako rekvizicijo, pač pa je odsek za prehrano stavil županu teh 18 vagonov na razpolago. Ker je pa ravnar v petek in soboto došlo za Ljubljano 257 prašičev, župan ni mogel reflektirati še na ponudnih 18 vagonov. Sicer je pa župan mnenja, da mestni aprovizaciji nikakor ni ustreženo, če bi moral plačati prašiče, ki jih je imel na razpolago, po 36 K kilogram žive teže. Sicer pa kam naj tudi mestna aprovizacija spravi 600 prašičev, ki so bili naenkrat na razpolago — s čim naj jih hrani, kje naj jih zakolje

in kje naj meso hrani, da se ne pokvari? Od onih 257 prašičev je do danes komaj 60 razprodanih, medtem ko so ostali še dobili. V najkrajšem času pa pride za Ljubljano semkaj zopet 600 prašičev. Kar se tiče štirih vagonov prašičev, katere omenja »Jugoslavija«, so bili ti odposlani v Maribor na podlagi prevoznice odseka za prehrano.

lj **Neprijeten dogodek**. V vlaku iz Vrh-nike v Ljubljano se peljeta vojaka Živoj Palezevič in Milodrag Tovilović; v istem kupeju se vozi tudi Karel Brežič, kateri prične brez vsakega povoda psovati Srbe, češ da so mu odvzeli 3 biciklje in kdor jim da 50 dinarjev, mu vrnejo stvari nazaj. Tovilović pravi: »Če ubije civilist katerega človeka, pa pravijo, da so ga ubili Srbi. Brežič nato zakriči: »Srbi bi ubili vsakega Slovenca, Srbi so b....«, rad imam Madžare, Nemce in Italijane, toda Srbov ne maram; treba jih je vse pobiti. V kupeju navzoči redar voržniškega urada Ušaj je na to aretiral izzičava, kateri se bo zaradi svoje ljubezni do naših sovražnikov moral opravičevati pred sodiščem.

lj **Prijeti žepni tatovi**. Pod vodstvom okoliškega nadzornika Podreberška so detektivji policijskega ravnateljstva vzeli veliko sredo na piko žepne tatove, kateri so zadnje tedne sem »delali« z velikim uspehom na Vodnikovem trgu. Pogon se je posrečil, daš spada lov na žepne tatove med najtežje naloge detektivja, ker se mora žepni tat prijeti pri dejanju, sicer utaji. Prvega žepnega tatu je prijel detektiv Grk: iz Čakovca se je pripeljal 46 letni žepni tat Gjuro Ehrenreich v Ljubljano krasit; aretiran je bil, ker je segel v žep neke posestnice. Detektivja Močan in Horvat sta aretirala Osmana Majetiča, ko je ukradel iz žepa gospej Ivani Arkar denarnico, v kateri je bilo 400 kron denarja. Tretjega žepnega tatu, mladega Franca Repiča, sta prišla detektivja Močan in Štefanec, ko je segel v žep neki gospej, kateri je nameraval ukrasti denarnico.

lj **Ker je veržil** z živili in je namerala izliti hotapljati v Nemško Avstrijo živila, je obsodil svetnik Kerševan Norberta Grumerja na 6000 K globe.

Najnovejša poročila.

POLITIČNI POLOŽAJ.

LDU. Beograd, 31. marca. »Politika« piše o položaju: Tudi včeraj se ni napravil noven korak za dosego sporazuma. Pričakuje se akcija regenta Aleksandra, ki bo zopet apeliral na obe stranki, naj se sporazumeta. Obe politični skupini stojita medtem še vedno na svojem stališču. Parlamentarna zajednica želi, da parlament sprejme volilni zakon in da ustavotvorni odbor konča načrt ustave, sestavi naj se koncentracijska vlada, ki bi izvedla volitve. Demokrati pa zahtevajo, naj sedanja vlada odstopi, nakar bi se začela pogajanja. Med njimi je več članov, ki si želijo nadstrankarske vlade. Verjetno je, da bo regent Aleksander sprejel danes predsednika zbornice dr. Pavloviča, da mu poroča o položaju. Ministrski predsednik Protić je včeraj zopet prišel v urad in je prisostvoval seji radikalnega kluba. V svojem govoru je poudarjal potrebo po sporazumu med obema parlamentarnima skupinama.

Belgrad, 31. marca. Kakor znano, so se po neuspehu akcije dr. Smolaka začela pogajanja med parlamentarnim blokom in demokratsko zajednico za sestavo koncentracijskega kabineta, ki sta jih vodila Pašić in dr. Drašković. Kakor se medtem doznava, niso dovedla ta pogajanja do nobenega uspeha ter so se končno definitivno prekinila.

PAŠIĆ V BELGRADU.

LDU. Belgrad, 31. marca. »Politika« javlja njen dopisnik iz Pariza z dne 30. t. m.: Predsednik jugoslovenske mirovne delegacije Pašić je snoči odpotoval v Belgrad, nocoj mu sledi drugi član naše delegacije dr. Radović. Minister za zunanje stvari dr. Trumbić ostane v Parizu, kjer ga zadržujejo važni državni posli, ki ne dopuščajo njegove odsotnosti. Iz delegacijskih krogov doznavamo, da potovanje Pašićevo v Belgrad nima samo namena razbistriti notranji položaj; z dr. Radovićem potujeta v Belgrad zaradi posvetovanja o pravcu nadaljnjih pogajanj z Italijo.

Belgrad, 31. marca. Sinoči je došel iz Pariza Pašić. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri je Pašić obširno poročal o jadranskem vprašanju.

IZPREMEMBA V MINISTRSTVU.

Belgrad, 31. marca. Kakor se čuje, postane mesto dr. Ninčica, ki prevzame trgovinsko ministvo vsled demisijske Stojana Ribarca, minister za pravosodje dr. Dušan Peleš, član Medakovičeve skupine.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA.

Belgrad, 31. marca. Klub demokratske zajednice je imel včeraj sejo, na kateri se je izvolil odbor, ki bi naj vodil nadaljna morebitna pogajanja za sestavo nove vlade. Za zastopnika pri pogajanjih sta določena Voja Veliković in Voja Marinković.

DR. SMODLAKA V ZAGREBU.

Zagreb, 31. marca. Semkaj je dospel dr. Josip Smolaka ter sodijo, da je njegov prihod v zvezi z novo politično akcijo.

KOMUNISTI PRED VOJNIM SODIŠČEM.

Zagreb, 31. marca. Danes se je nadaljevala pred vojnim sodiščem razprava proti Diamantensteinu in tovarišem. Zaslišani narednik Milan Čopić ne priznava, da je bil član boljševiške organizacije, niti da je vodil propagando za boljševiške ideje. Kot vojak je bil v službi v bolnici usmiljenih sester v Zagrebu, kjer je imel na razpolago sobo za stanovanje. V to sobo je sprejel na stanovanje obtoženega Todoroviča in Diamantensteina, ki sta bila z njim v isti sobi aretirana. Pri tej priliki so našli tudi nekoliko revolucionarnih letakov. Zaslišanje se bo nadaljevalo.

ZAGREBSKA BORZA.

LDU Zagreb, 31. marca. Devize. Berlin 218—225, Praga 203—211, Dunaj 65 do 66. Valuta. Ameriški dolarji 152—156, avstrijske krone 65—66, bolgarski levji žigosani 210, carski rublji 206—212, čehoslovaške krone 193—205, 20 kron v zlatu en komad 645, angleški funt 610, francoski franki 1150—1200, napoleonor en komad 625—635, nemške marke 240—244, rumunski lei 265—270, italijanske lire 900.

IZJEMNI ZAKONI NA ČESKEM.

LDU. Praga, 31. marca. (ČTU.) Narodno skupščino so presenetili včeraj s tremi izjemnimi zakoni: Po prvem zakonu se podaljša izjemno stanje na Slovaškem do konca leta 1921, drugi zakon odpravlja pisemsko tajnost, po tretjem zakonu pa se vlada pooblašča, popolnoma ustaviti časopise, uvesti preventivno cenzuro in odpraviti društveno in zborovalno pravo.

TESINJSKO VPRAŠANJE.

LDU. Pariz, 31. marca. (ČTU-Brezžično.) »Journal des Debats« poroča: Tesinjsko vprašanje je stopilo v odločilni stadij. Medzvezniška komisija je dokončala svoje delo. Glasovalno pravico dobe vsi prebivalci, ki so 1. januarja 1919 dosegli 20. leto in ki so imeli 1. avgusta 1914 svoje prebivališče v glasovalnem ozemlju, osebe, ki so trajno navezane na deželo in ki so bile 1. avgusta 1914 sicer odsotne, pa so služile v katerikoli zavezniški armadi. Volilne liste morajo biti izgotovljene pred 20. aprilom 1920. Glasovalo pa se bo najpozneje 15. maja 1920.

ITALIJA ZA AVTONOMIJO ALBANIJE.

LDU Rim, 31. marca. (DunKU — Brezžično.) »Popolo Romano« poroča, da se Italija zavzema za popolno avtonomijo Albanije.

ITALIJANKA POMOČ NEMČIJ.

LDU Berlin, 31. marca. (DunKU) — »Berliner Tageblatt« z dne 31. t. m. poroča iz Rima: Pred koncem zbornične seje je izjavil ministrski predsednik Nitti, da vlada ne bo vodila nobene reakcionarne politike. Trajne zasedbe Carigrada ne bo trpela. Italija bo vse storila, da pomaga Nemčiji, zakaj brez zdrave Nemčije tudi Evropa sama ne more okrevati. Pri glasovanju so katoliki glasovali za vlado.

ITALIJANSKI GENERAL ZAPRT.

LDU. Berlin, 31. marca. (DunKU) »Vossische Zeitung« poroča iz Lugana, da so zaprli italijanskega generala Della Rocca zaradi vohunstva. Našli so namreč v bivšem avstro-ogrskem obvestilnem uradu v Pulju pismo, iz katerega je razvidno, da je general Avstro-ogrski oddajal vojaške vesti.

MIROVNA POGODBA S TURČIJO.

LDU. Pariz, 31. marca. (DunKU-Brezžično.) Vrhovni svet je včeraj razpravljal o gospodarskih pogojih miru s Turčijo in načeloma sklenil, da naj vsi narodi v delih prejšnje turške države uživajo popolno enakopravnost. Pristanjšča se ne bodo niti internacionalizirala, niti postavila pod mednarodno nadzorstvo, marveč bodo dostopna vsem ladjam vseh držav. V nekaterih lukah se ustanove svobodni pasi.

KDO NAJ POMAGA?

LDU. Praga, 31. marca. (ČTU) »Československa Republika« piše v svoji današnji številki: Po brzojavnih poročilih javlja »Chicago Tribune« iz Londona, da so zavezniki s posebnim poudarkom zahtevali od čehoslovaške, jugoslovenske in romunske vlade, naj takoj pomagajo Avstriji z živili. Kakor doznavamo na pristojnem mestu, moremo izjaviti, da čehoslovaškemu zunanemu ministrstvu ni ničesar znanega o takem koraku.

Razne novice.

r Če človek živi po predpisih. Pred frankobrodskim sodiščem je stal neki poljedelec. Bil je tožen, ker je »prodajal pod roko«. Njegov zagovornik je izjavil, da je poznal v svojem življenju samo tri može, ki so skušali živeti po vladnih predpisih in pa raznih (mesnih, krušnih) kartah.

Bila sta to v Frankobrodu na M. dva visoka sodna uradnika, ki sta pa vsled tega svojega domoljubnega čuvstvovanja težko oboleva in bosta trpela na posledicah do smrti. Tretji teh domoljubov je bil član narodne skupščine, ki je svoje domovinsko prepričanje plačal z življenjem.

r Koliko je judov na svetu. Judovski zgodovinar Frietsch cení število judov na svetu na 15.430.000. Od teh živi v Palestini samo 100.000 judov. Največ judov živi v Evropi: Na Poljskem 3.300.000 in približno toliko tudi v Ukrajini in današnji Rusiji; v Sibiriji 900.000, na Rumunskem 600.000, v Nemčiji 540.000, na Ogrskem 450.000, na Češkoslovaškem 450.000, na Francoskem 300.000, na Litvanskem 250.000, v Jugoslaviji 200.000, na Holandskem 110.000 in na Angleškem in Irskem 3 milijone judov. V Združenih državah Severne Amerike je 3.300.000 judov.

r Električen hotel. Električen hotel se lahko imenuje hotel »Pensylvania« v Njujorku. Hotel ima 2200 sob za 3500 gostov. V udobnost gostov je 27 osebnih dvigal in 1 dvigalo za avtomobile ter ima lastno telefonsko centralo, v njej je zaposlenih 23 uradnikov. V rečni centrali se izteka 260 glavnih ter 3340 postranskih črt, poleg tega je še 200 telefonskih avtomatov. Za napeljavo toka v ta hotel so napravili kabel z 11.000 voltov.

r Svetovno pridobivanje bakra. V svetovni vojski je bila poraba bakra tako velika, da je vojaška oblast to rudo z nasiljem pobirala od zasebnikov. Sladkornice in pivovarnice so bile takorekoč izropane. Kdor

je imel doma bakreni kotel, ga je moral oddati. Cerkvam so pobrali zvonove. Velikansko množino zvonov, bakrene posode so odpeljali v Budimpešto židu Manfredu Weissu, ki je pri tem ropu zaslužil nekaj milijard, na kar je z njimi odpotoval v Švico. Danes je splošno pomanjkanje bakra in si ne moremo nabaviti pravega nadomestila. Velikanska podjetja imajo naprave iz te prepotrebne kovine. Ni stroja, ne tvornice, ki bi ne imela sestavin iz bakra. Električni tok gre po bakreni žici. Brzjavi in telefonski pogovori so brez take žice nemogoči.

r Divji konji. V južnozadnem delu Združenih držav na veliki ameriški pustinji, (znaten del te pokrajine je določen za bodoče poljedelstvo) se pasejo cele črede divjih konj. Ta konj, imenovan mustanj, je tako plah, da ga je jako težko ujeti.

Gospodarstvo.

g Nakup plemenskih bičkov. Kmetijsko poverništvo v Ljubljani namerava še to pomlad kupiti od domačih živinorejcev nekaj mladih bičkov, ki se bodo na paši vzredili in pozneje kot za rabo godni plemenjaki oddajali za plemo. V poštev pridejo bički od 6 do 16 mesecev, ki izvirajo od dobrih mlečnih krav in pripadajo kakor v Sloveniji priznani pasmi. Živinorejci, ki imajo take živali za oddajo, naj iste takoj ponudijo poverništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Zadostuje dopisnica, ki se n. pr. glasi: J. J., posnistnik v J., hiš. št. ..., občina ..., imam ... mesecev starega bička

ka pasme na prodaj. — Poverjenik za kmetijstvo: Jakob Jan.

g Plemenski bički na prodaj. Poverništvo za kmetijstvo proda 5 mladih, za rabo godnih plemenskih bičkov rjave šviške pasme po dnevni ceni. Bički se oddajo le v dolensko živinorejsko ozemlje in le takim živinorejcem, ki se zavežejo jih rediti za plemo. Kupci naj se prigrasijo najmanj do 13. aprila t. l. z dopisnico na poverništvo za kmetijstvo v Ljubljani, nakar se jim bo sporočil dan skupnega oglada.

g Maksimiranje cen pšenice v Srbiji. »Jugoslavenski Lloyd« poroča, da so nekatera mesta v Srbiji izdala odredbe, da kmetje ne smejo prodajati meterski stot pšenice dražje kakor za 110 dinarjev ali 440 kron. Poljedelci niso zadovoljni s to ceno ter nečejo prodajati pšenice. Zastopniki kmetov zahtevajo od vlade, naj odpravi te maksimalne cene, ker da so nepravične.

g Borzna poročila. LDU. Curih, 30. Devize. Berlin 7.90, Holandija 210.75, New York 575, London 22.30, Pariz 39.90 (?), Stockholm 123.60, Kristianija 109, Madrid 100.50, Buenos Aires 250, Praga 7.40, Záhreb 3.50, Krakov 2.50, Budimpešta 3.10, Dunaj 2.70—2.80, Valute. Avstrijske žigosane krone. 2.60—3. — Dunaj, 30. (ČTU) Devize (vse vista). Amsterdam 7875—7885, Berlin 330—333, Bukarešta —, Curih 3750—3755, Kristianija 3990—3995, Kodanj 3625—3630, Stockholm 4475—4480, Valute. Marke 329—332, leji 335—337, levi 310, švicarski franki 3725—3730, francoski franki 1500, lire 1000, angleški funti 825,

dolarji 200, careki rublji 270. Tečaj v prostem prometu. Zagreb 146—160, Budimpešta, vplačila pri poštini hranilnici 110—125, žigosane krone 115—130, Krakov 92—104, Praga 302—322, Varšava —, čehoslovaške krone 312—332, jugoslovenske krone 125—155.

Aprovizacija.

a Mleko. Ker se je v zadnjem času razvilo živahno prekupovanje mleka po ulicah mesta in v predmestjih, opozarja mestni magistrat, da je vsako prodajanje mleka po ulicah prepovedano in da se bo, če proti vsem, ki bi to še nadalje vršili, najstrožje postopalo.

a Legitimacije za meso od Vnovčevalnice. Za javne nameščence, ki imajo pravico prejemati meso v mesnici »Vnovčevalnice« za živino in mast na Sv. Jakoba nabrežju, se izdajo nove legitimacije, po katerih naj pridejo upravičenci v petek dne 2. aprila v sledečem redu: Od 9. do 10. ure črka A (priimek) do vstevši črke G od 10. do 11. ure, črka H do vstevši črke K, od 11. do 12. ure od črke L do vstevši črke O, od 12. do 1. ure od črke P do vstevši črke S, od 1. do 2. ure od črke Š do Z. Zamudniki pridejo v soboto 3. aprila od 9. ure naprej na vrsto. Vsakdo naj se izkaže z sedanjo legitimacijo ali z legitimacijo urada, kjer je nastavljen. Po legitimaciji pride lahko vsak član družine ali tudi posele. Legitimacije se izdajajo v pisarni Vnovčevalnice Krekov trg št. 10 (Mahrova hiša) II. nadstropje po hodniku na desno.

Zahvala.

Vsem, ki so nam o priliki smrti naše predrage sestre, svakinje in tete, gospe

Leopoldine Metschnig

lajšali gorje s prijateljsko tolažbo, darovali vence in cvetice, ter spremili pokojnico na zadnji njeni poti, izrekamo s tem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 31. marca 1920.

Zalujoči ostali.

Trpite na reumatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrnenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 velik specialni steklenici 36 K.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. — Zelo dober okrepčujoča Švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatr št. 134, Hrvatsko.

Večja slavnostna parcela v mestu Ljubljana se želi kupiti. — Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« z označbo kraja in cene za kvadratni meter pod št. 1297.

Mesečno sobo iščem za takoj z ali tudi brez oskrbe. Iva Jager, učiteljica na meščanski šoli, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 79.

Zajamčeno pristno spodnje štajersko

VINO

belo in rdeče, letnik 1919 nudi na vagone po ceni od 14 k naprej M. Missla, trgovina. GABERNIK — POLJACANE.

Semena za vr kakor peteršilj, so latno peso, maralon cvetljice v najlepši izbiri na debele in drobno priporoča SEVER & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Izgubila se je 13. t. m. od ravnat. drž. policije do sodnijskih zapisov svota 40.000 K. Pošteni najditelj naj odda denar proti dobri nagradi v Trnovski ulici 25. p.

Prispevanje za sklad V. L. S.

Obl. konces. informacijski zavod Drago Beseljak Ljubljana Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonentu ter posamezno cene zmerne. 6135

Sprejme se ženska

vajena vsega dela na polju in pri žvinu. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1225.

Naprodaj je 1000 kg novega lepega zelja.

Naslov pove uprava lista pod št. 1256.

Novoustanovljena tovarna lesenih žebijev išče pod dobrimi pogoji

1 prvo moč, 4 delavce, 5 delavk.

Ozira se samo na osebe, ki so že delali v enaki stroki. Ponudbe z podatki pod »Zanesljiv« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Proda se takoj

HIŠA

na Bohinjski Beli pri Bledu. — Poizve se pri lastniku MILAN POLICAR, Bled, Milno štev. 89.

Ključavničarji in rezbarji

se takoj sprejmejo. — »BISTRA«, kovinska in lesna industrija, družba z o. z. v Domžalah.

Železniške TRACNICE za gozdne železnice

po najjednostavnem tekočem metru pet in pol ali sedem kilogr. težke event. tudi na železne prage montirane, želimo proti takojšnji dobavi kupiti in to v množini od enega do pet vagonov.

Braća Janekovič, trgovina drv, Zagreb, Kukovičeva ul. št. 4.

Čebulček, grahore in grah

se dobi najceneje in najbolje v trgovini s semeni

SEVER & Komp., Ljubljana Wolfova ulica št. 12.

Dam 2000 K nagrade

onemu, kateri mi preskrbi stanovanje z 2 sobama in kuhinjo v mestu ali okolici Ljubljane. Ponudbe na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Sprejmeta se takoj proti dobri plači:

Korespondentinja,

zmožna slovenske in nemške korespondence, stenografije in strojepisja ter

samostojna pisarniška ženska moč,

ki je izveščana špecerijska prodajalka in bi bila večja v občejanju s strankami pri engros prodaji.

Ponudbe le prvovrstnih moči naj se vpošljejo na naslov: Ljubljana, poštni predal št. 131.

VINO Braća Kastl NA DEBELO! Zagreb, Gunduličeva ulica 14. Telefon 21—28.

Cisto svinjsko mast samo na debelo po najnižjih dnevni cenah dobavlja I. Slavenska tvornica subhomesnate robe i masti **J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.**

Vino 10% belo banaško, letnik 1918 85% belo banaško, letnik 1919 Obe vrsti ste dobrega in zdravega okusa, brez kisline. 105% črno dalmatinsko vino, zelo fino, volnega, prijetnega okusa. 85% belo štajersko, namizno vino, s prijetno kislinjo. 75% belo hrvatsko, namizno vino. Vzorcev se ne pošilja. Za pristnost ponujenih vin jamči **Gospodarska Zveza.** Vinski oddelek v Sp. Šiški.

Naročajte in širite »Slovenca«!

Prva jugoslovenska tvornica slamnikov in klobukov (bivša pivovarna) priporoča svojo bogato izbiro najraznovrstnejših zlasti modernih damskih v vsaki množini. — Nadrobna prodaja v Ljubljani, Ilirska ulica št. 29, I. nadstropje. — Istotam se sprejemajo v prenavljanje stari slamniki in klobuki.

Staro železo

plačuje po najvišjih cenah PR. STUPICA, trgovina z železom v Ljubljani.

Hlapec

pošten, vajen vsega kmetijskega dela, trezen in zanesljiv, dobi stalno službo blizu Ljubljane. Ont, ki razume, ali ima veselje do vrtnarskega dela, ima prednost. Vsa oskrba v h. št. — Naslov v upravi tega lista pod št. 1224.

Sprejmeta se takoj proti dobri plači:

Korespondentinja,

zmožna slovenske in nemške korespondence, stenografije in strojepisja ter

samostojna pisarniška ženska moč,

ki je izveščana špecerijska prodajalka in bi bila večja v občejanju s strankami pri engros prodaji.

Ponudbe le prvovrstnih moči naj se vpošljejo na naslov: Ljubljana, poštni predal št. 131.

VINO Braća Kastl NA DEBELO! Zagreb, Gunduličeva ulica 14. Telefon 21—28.

Cisto svinjsko mast samo na debelo po najnižjih dnevni cenah dobavlja I. Slavenska tvornica subhomesnate robe i masti **J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.**

Vino 10% belo banaško, letnik 1918 85% belo banaško, letnik 1919 Obe vrsti ste dobrega in zdravega okusa, brez kisline. 105% črno dalmatinsko vino, zelo fino, volnega, prijetnega okusa. 85% belo štajersko, namizno vino, s prijetno kislinjo. 75% belo hrvatsko, namizno vino. Vzorcev se ne pošilja. Za pristnost ponujenih vin jamči **Gospodarska Zveza.** Vinski oddelek v Sp. Šiški.

Naročajte in širite »Slovenca«!

Prva jugoslovenska tvornica slamnikov in klobukov (bivša pivovarna) priporoča svojo bogato izbiro najraznovrstnejših zlasti modernih damskih v vsaki množini. — Nadrobna prodaja v Ljubljani, Ilirska ulica št. 29, I. nadstropje. — Istotam se sprejemajo v prenavljanje stari slamniki in klobuki.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem, da se je naša preljubljena

Otka

po kratkem mukepolnem trpljenju, preselila med nebeške krlitce.

Pogreb nepozabne je bil dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Florjanska ulica 29 na pokopališče k Sv. Križu.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki prebriske izgube, na katerikoli način izkazali svoje sožalje, dalje vsem, ki so poklonili krasno cvetje izrekamo tem potom vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 31. marca 1920.

Zalujoči rodbini: **Kratochwill in Starič.**



V brezmejni boli naznanjamo, da je naš dobi, nepozabljeni

LOJZE

mornarški podčastnik

v 20. letu svoje starosti našel smrt v valovih Adrije ob Boki Kotorski.

Daleč proč od doma, kjer je bilo morje Tvoj drugi dom, žrtvoval si se svoji dolžnosti, svoji domovini. Sedaj Te nikdo več ne odraga od morja, katero si tako ljubil, da nisi mogel živeti brez njega. Počivaj mirno, dragi Lojze, na dnu Adrije je Tvoj grob, a duh Tvoj tam gori, kjer se enkrat snidemo!

Škofja loka, v marcu 1920.

Mici, sestra,

Marija Martelak, mama.